

ПИТАННЯ:

- 1. Сутність і види інфляції.
- 2. Кейнсіанська теорія інфляційних чинників.
- 3. Основні соціально-економічні наслідки високої інфляції.

Антиінфляційна політика та її
ВИДИ.

Сутність і види інфляції

Економічна нестабільність супроводжується інфляційними процесами. Інфляція виникла ще в XVI ст., але тільки з XX ст. набула постійного характеру, як знецінення грошей внаслідок порушення законів грошового обігу і появи маси грошей, не забезпечених товарами.

Інфляція завжди супроводжується зростанням загального рівня цін, зниженням платоспроможного попиту і життєвого рівня населення.

Інфляція – це соціально-економічне явище, яке характеризує співвідношення між кількістю паперових грошей, обсягом вироблених товарів та послуг і темпами зростання рівня цін.

Інфляцію класифікують:

- ▣ Відкриту – виникає за рахунок росту цін на споживчі товари і споживні ресурси.
- ▣ Приховану – є наслідком товарного дефіциту і супроводжується прагненням держави утримати ціни на тому самому рівні; в такій ситуації відбувається перетік товарів з контрольованої державою сфери обігу на тіньові «чорні ринки», де ціни продовжують зростати. Наслідком прихованої інфляції є утворення дефіциту.

$$\text{Індекс цін певного року (рівень інфляції)} = \frac{\text{ціна ринкового кошика поточного року}}{\text{ціна ринкового кошика базового року}}$$

Де :

- Ринковий кошик – набір товарів та послуг, який приймається за масштаб для виміру динаміки цін
- Базовий рік – рік, порівняно з яким ми хочемо побачити зміну цін

$$\text{Індекс цін певного року} = \frac{\text{Рівень інфляції певного року} - \text{індекс цін базового року}}{\text{Індекс цін базового року}} \times 100\%$$

Саме за темпом зростання цін розрізняють:

- Помірну інфляцію: до 10% на рік
- Галопуючу інфляцію: до 100% на рік
- Гіперінфляцію: понад 100% на рік

Рівень інфляції в Україні

1992 рік	2100
1993 рік	10256
1994 рік	501
1995 рік	281,7
1997 рік	110,1
1999 рік	119,2
2001 рік	106,1
2002 рік	99,4

2003 рік	108,2
2004 рік	112,3
2010 рік	109,1
2011 рік	104,6
2012 рік	99,8
2013 рік	100,5
2014 рік	124,9
2015 рік	143,3

Індекс інфляції в січні 2016 = **100,9%**

За критерієм річного темпу, зміни загального рівня цін розрізняють такі види відкритої інфляції:

Очікувану інфляцію – передбачуваний рівень інфляції в прогнозованому періоді внаслідок дії факторів поточного періоду

Неочікувану інфляцію – різкий несподіваний скачок цін, що негативно впливає на систему грошового обігу.

За пропорцією зміни цін інфляцію поділяють на:

- ▣ Збалансовану – при якій ціни на товари відносно одне одного незмінні.
- ▣ Незбалансовану – ціни змінюються відносно одне одного у різних пропорціях.
- ▣ Інфляцію попиту – виникає по причині перевищення попиту над пропозицією.
- ▣ Інфляцію витрат(пропозиції) - є результатом збільшення витрат виробництва.

Фактори інфляції в Україні

Фактори інфляції

попиту

Дефіцит державного бюджету через надмірні витрати на утримання держсектора

Інфляційні очікування споживача

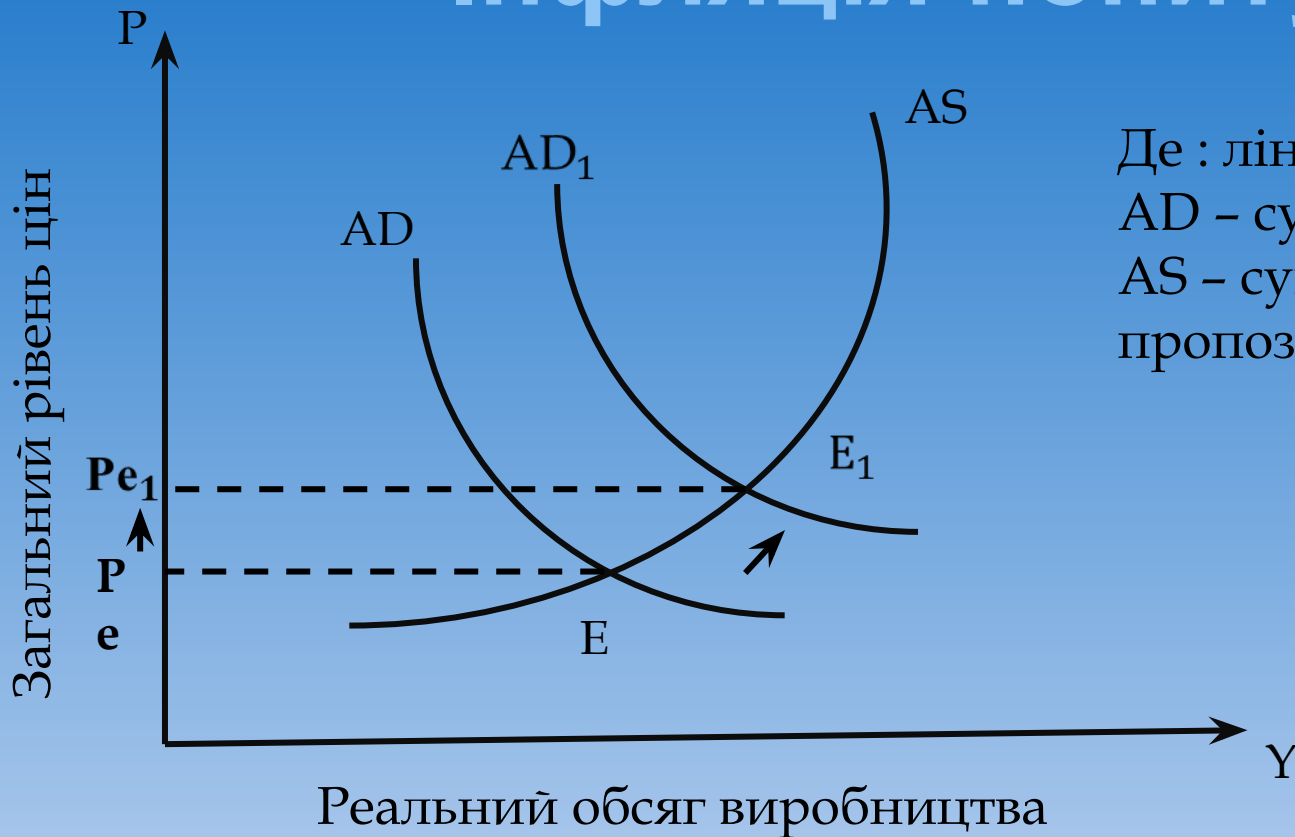
Зростання цін на енергоносії

Необґрунтоване завищення цін виробниками - монополістами

Скорочення виробничих можливостей, у тому числі через скорочення споживчих витрат

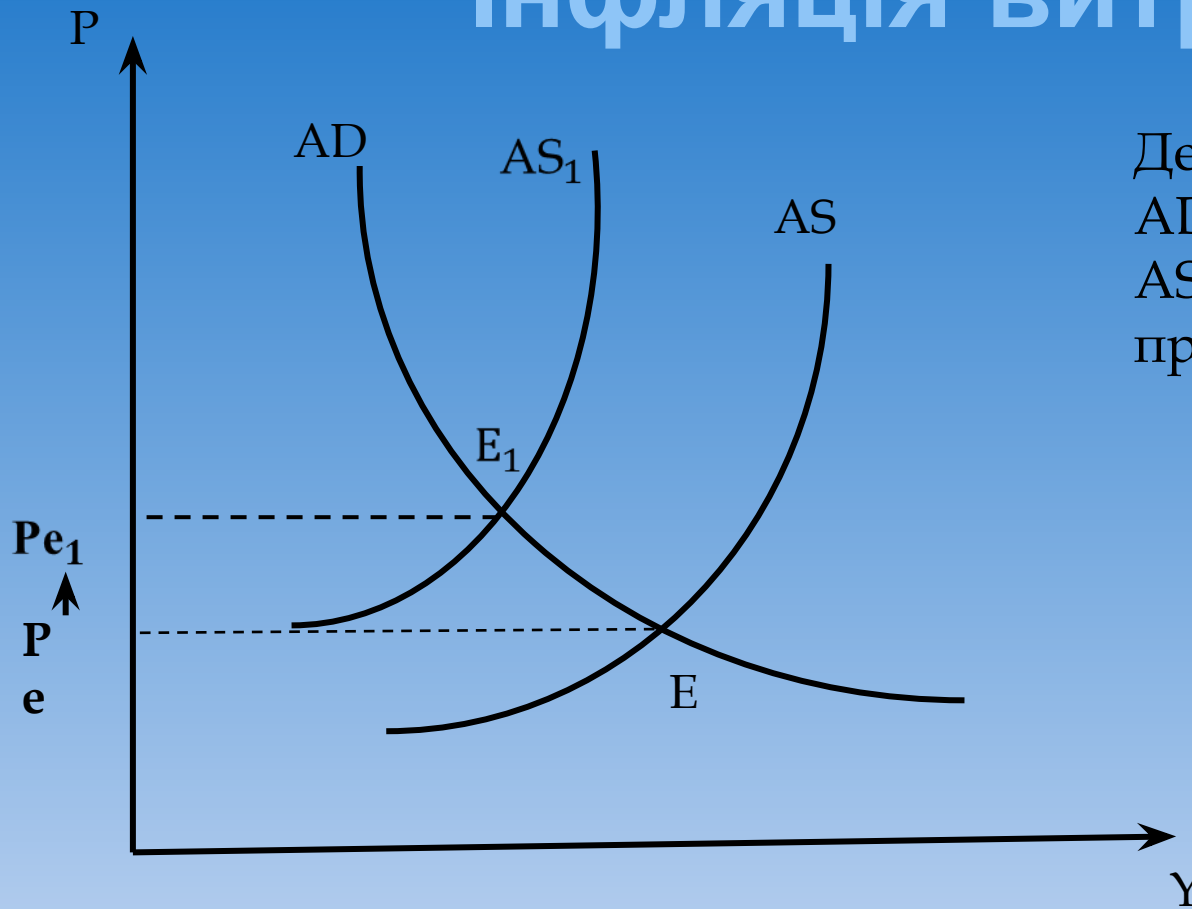

Інфляція попиту

Графік 1 підвищення загального рівня цін (від P_e до P_{e_1}) відбувається в результаті зростання сукупного попиту на тлі незмінної пропозиції і відповідного зрушення лінії сукупного попиту праворуч.

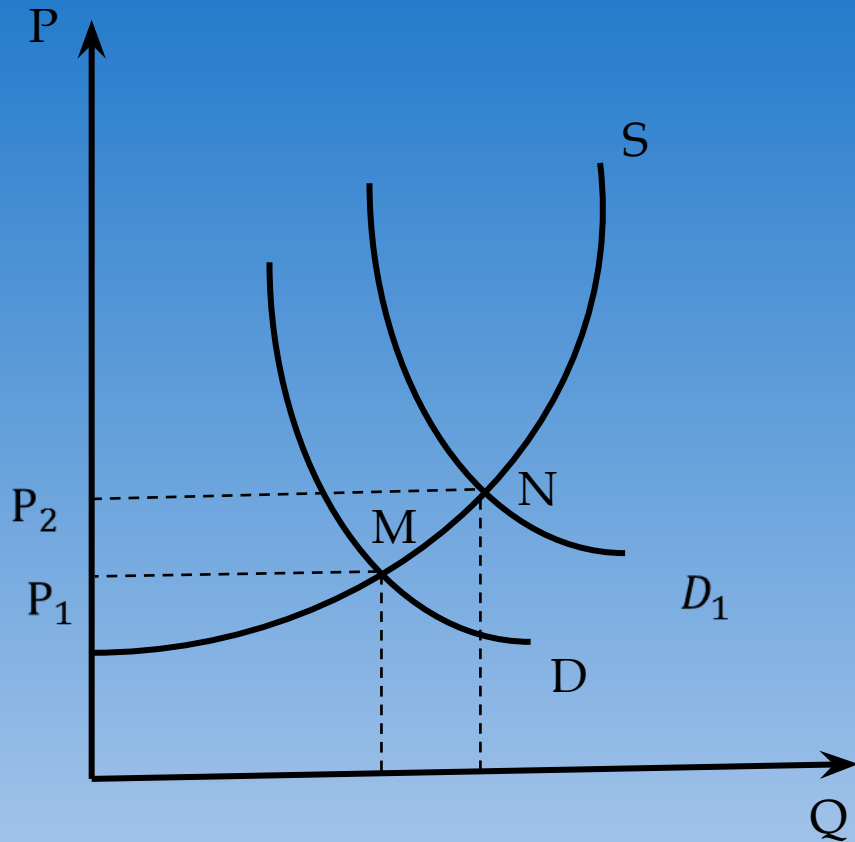
Інфляція витрат

Де : лінія
AD - сукупний попит
AS - сукупна
пропозиція

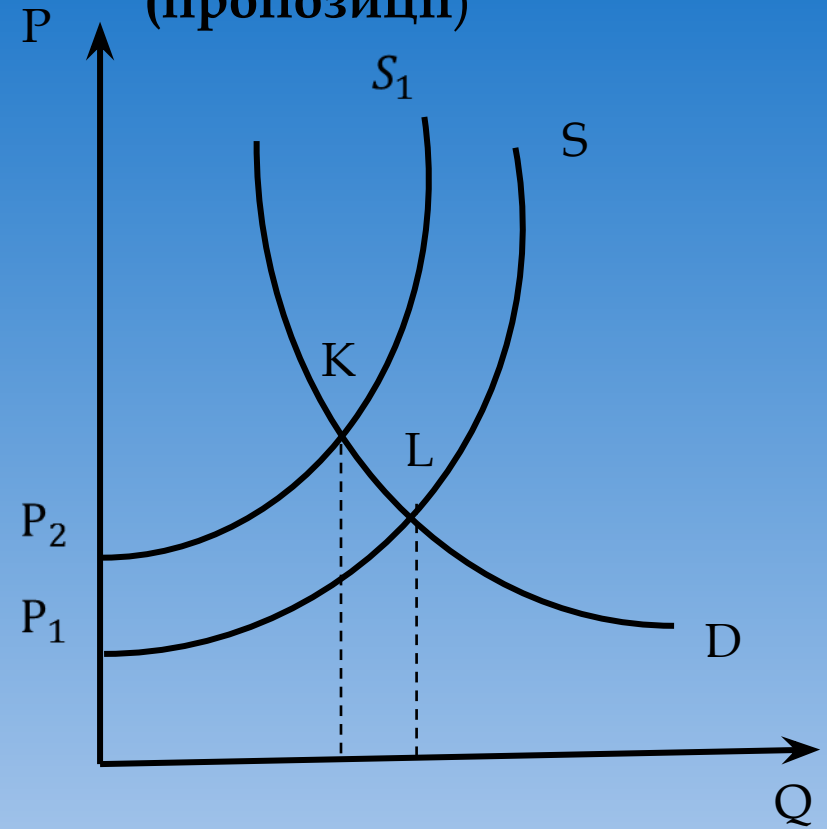
Графік 1 підвищення загального рівня цін може бути скорочення пропозиції за незмінного попиту і відповідного зрушення лінії сукупної пропозиції ліворуч.

Інфляція попиту

Пояснення до графіка: - зсув графіку попиту вгору викличе інфляційне підвищення цін до рівня P_2 .

Інфляція витрат (пропозиції)

Пояснення до графіка: - збільшення пропозиції з S до S_1 призводить до збільшення цін до рівня P_2 .

2. Кейнсіанська теорія інфляційних чинників

Серед макроекономістів не існує єдиної думки щодо інфляційних чинників. Прихильники розглядають це питання у форматі інфляції попиту. Вони виходять із того, що в умовах неповної зайнятості інфляція, як правило, відсутня, оскільки за даних умов зростання сукупного попиту не викликає зростання цін, а втілюється лише в збільшення обсягів виробництва. В умовах повної зайнятості, коли економіка виробляє потенційний ВВП, збільшення сукупного попиту означає виникнення надмірного попиту, який спричинює інфляцію попиту.

- Спираючись на позицію кейнсіанців, рівень цін в економіці можна визначити так:

$$P = \frac{Y^{AD}}{Y_p},$$

Де P – рівень цін в економіці; Y^{AD} - сукупний попит; Y_p – потенційний ВВП.

Якщо за повної зайнятості в економіці спостерігається рівновага ($Y^{AD} = Y_p$), то ціни стабільні і тому $P=1,0$. Але якщо сукупний попит перевищує потенційний ВВП, то виникає надмірний попит, тобто рівновага в економіці порушується. Для усунення нерівноваги ціни мають зрости ($P > 1,0$). Отже, згідно з кейнсіанською теорією причиною інфляції є надмірний сукупний попит (або надмірні сукупні витрати), що виникає в умовах повної зайнятості та відсутності безробіття (циклічного).

Основні соціально-економічні наслідки високої інфляції

Антиінфляційні заходи у постсоціалістичних країнах

